

UZUPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD			PESEL											
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

*miejsce
na naklejkę*

**EGZAMIN MATURALNY
Z JEZYKA ŁACIŃSKIEGO I KULTURY
ANTYCZNEJ
POZIOM ROZSZERZONY**

DATA: **5 maja 2015 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **14:00**

CZAS PRACY: **180 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **60**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 13 stron (zadania 1–12).
Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
3. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
4. Podczas egzaminu możesz korzystać ze słownika łacińsko-polskiego oraz atlasu historycznego.
5. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
6. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

MKL-R1_1P-152

Zadanie 1. (0–30)

Dokonaj przekładu tekstu na język polski.

Gaius Plinius Secundus Maior, *Naturalis Historia* XXXV, 36, 84–86

Apelli fuit alioqui perpetua consuetudo numquam tam occupatum diem agenda, ut non lineam ducendo exerceret artem, quod ab eo in proverbium venit. Idem perfecta opera proponebat in pergula transeuntibus, atque ipse post tabulam latens vitia, quae notarentur, auscultabat vulgum diligentiores iudicem quam se praeferens, feruntque reprehensum a sutore, quod in crepidis una pauciores intus fecisset ansas, eodem postero die superbo emendatione pristinae admonitionis cavillante circa crus, indignatum prospexisse denuntiantem, ne supra crepidam sutor iudicaret, quod et ipsum in proverbium abiit. Fuit enim et comitas illi, propter quam gratior Alexandro Magno frequenter in officinam ventitanti – nam, ut diximus, ab alio se pingi vetuerat edicto – sed in officina imperite multa disserenti silentium comiter suadebat rideri eum dicens a pueris, qui colores tererent.

Objaśnienia:

Apelles, is – Apelles, malarz grecki.

ansa, -ae – tu: rzemyk, pętelka.

Przekład tekstu

BRUDNOPIS

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

CZYSTOPIS

Zadanie 2. (0–1)

Wyjaśnij, co w starożytności oznaczał termin „chryzelefantyna”.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 3. (0–1)

Uzupełnij zdanie zamieszczone pod ilustracją.

Scena malarstwa wazowego, należąca do stylu .....,
przedstawia .....

.....

.....

Zadanie 4. (0–1)

Podkreśl nazwisko rodowe (nomen gentilicium / gentile) w nazwisku:

Gaius Plinius Secundus Maior.

Zadanie 5. (0–1)

Podkreśl poprawną definicję pojęcia „mimesis”.

- A. Zasada odpowiedności tematu i struktury dzieła sztuki.
- B. Zasada stosowności poszczególnych elementów sztuki.
- C. Zasada twórczego naśladownictwa natury bądź dzieł mistrzów.
- D. Zasada symetrycznego rozmieszczenia elementów wizualnych dzieła.

Zadanie 6. (0–1)

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz Verum, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub Falsum – jeśli jest ono fałszywe.

1.	Dzieło Pliniusza <i>Historia naturalna</i> jest dziełem encyklopedycznym.	Verum	Falsum
2.	Dzieło Pliniusza <i>Historia naturalna</i> należy do historiografii rzymskiej.	Verum	Falsum
3.	Aleksander Wielki zwyciężył Persów w bitwie pod Issos.	Verum	Falsum
4.	Aleksander Wielki był uczniem Sokratesa.	Verum	Falsum

Zadanie 7. (0–3)

Zdecyduj, czy zestawione pary zdań wyrażają dokładnie tę samą treść. Zaznacz Verum jeśli para zdań jest zestawiona poprawnie lub Falsum – jeśli jest ona zestawiona niepoprawnie.

1.	Apelles post tabulam latuit, ut sua vitia auscultaret. = Apelles post tabulam latuit sua vitia auscultatum.	Verum	Falsum
2.	Apelles vulgum diligentem iudicem existimabat. = Vulgus diligens iudex ab Apelle existimabatur.	Verum	Falsum
3.	Ab eis pueris risus esse mihi videor. = Ei pueri me ridere mihi videntur.	Verum	Falsum

Zadanie 8. (0–1)

Nazwij typ zdania podrzędnego.

Apelles, nisi post tabulam latuisset, sua vitia non auscultavisset.

Zdanie podrzędne .....

Zadanie 9.

Podkreśl poprawne uzupełnienie każdego zdania: wybierz spośród propozycji oznaczonych literami A.–D.

Zadanie 9.1. (0–1)

Et anno ..... non fuimus.

- A. Corinthi
- B. Corintho
- C. Corinthum
- D. Corinthus

Zadanie 9.2. (0–1)

Hic vir ..... diligentior iudex erat.

- A. me
- B. mei
- C. mihi
- D. ego

Zadanie 9.3. (0–1)

Quis ..... maximus est?

- A. artifice
- B. artificem
- C. artifices
- D. artificum

Zadanie 10. (0–2)

Wpisz we właściwą rubrykę tabeli participia: *ducendo, occupatum, praeferens, agendi*.

		participium	
		activi	passivi
1.	praesentis		
2.	perfecti		

Zadanie 11. (0–1)

Podkreśl łacińskie wyrażenie, które znaczy „sztuki wyzwolone”: wybierz spośród propozycji oznaczonych literami A.–D.

- A. artes amandi
- B. artes liberales
- C. artes serviles
- D. artes vivendi

Zadanie 12. (0–15)

Na podstawie zamieszczonych materiałów i wiedzy własnej przedstaw ideal sztuki obowiązujący w antyku oraz jego późniejsze przemiany.

Arystoteles, *Poetyka*, rozdział 2

Skoro ci, którzy naśladowają, przedstawiają postacie działające, a te z kolei muszą być szlachetne albo nikczemne [...], przedstawiają je bądź jako lepsze, bądź jako gorsze, bądź jako takie, jakimi są w rzeczywistości. Postępują tak samo jak malarze. Polignot bowiem malował ludzi lepszych, Pauzon – gorszych, Dionizjusz zaś takimi, jakimi są. [...] Ze względu na odmienny charakter przedmiotu różni się też tragedia od komedii; jedna bowiem pragnie przedstawiać postacie lepsze, druga natomiast gorsze od współczesnych nam ludzi.

Arystoteles, *Poetyka*, rozdział 9

[...] zadanie poety polega nie na przedstawieniu wydarzeń rzeczywistych, lecz takich, które mogłyby się zdarzyć, przy czym ta możliwość opiera się na prawdopodobieństwie i konieczności.

Horacy, *O sztuce poetyckiej*, wersy 1–13

Z głową ludzką kark koński gdyby malarz związać
zechciał, a inne członki zewsząd pozbierane
upierzył pstro, by piękna od góry kobieta
od ryby czarnej ogon miała – na wystawie
czybyście, przyjaciele, nie parsknęli śmiechem?
Wierzajcie, Pizonowie, podobna do tego
obrazu będzie księga, w której jak w chorego
śnie, w majaczeniu, głowa i nogi do różnych
przynależą postaci. „Ale równie malarz,
jak poeta, ma prawo do swobody twórczej”.
Korzystam z tego prawa i drugim polecam
korzystać, lecz nie żeby łagodność z dzikością
jednoczyć: z ptakiem węża, z jagnięciem tygrysa.

Zbigniew Herbert, *Dlaczego klasycy*

1

w księdze czwartej *Wojny Peloponeskiej*
Tukidydes opowiada dzieje swej nieudanej wyprawy

pośród długich mów wodzów
bitew oblężeń zarazy
gęstej sieci intryg
dyplomatycznych zabiegów
epizod ten jest jak szpilka
w lesie

kolonia ateńska Amfipolis
wpadła w ręce Brazydasa
ponieważ Tukidydes spóźnił się z odsieczą

zapłacił za to rodzinnemu miastu
dozgonnym wygnaniem

egzulowie wszystkich czasów
wiedzą jaka to cena

2

generałowie ostatnich wojen
jeśli zdarzy się podobna afera
skomlą na kolanach przed potomnością
zachwalają swoje bohaterstwo
i niewinność

oskarżają podwładnych
zawistnych kolegów
nieprzyjazne wiatry

Tukidydes mówi tylko
że miał siedem okrętów
była zima
i płynął szybko

3

jeśli tematem sztuki
będzie dzbanek rozbity
mała rozbita dusza
z wielkim żalem nad sobą

to co po nas zostanie
będzie jak płacz kochanków
w małym brudnym hotelu
kiedy świtają tapety

WYPRACOWANIE

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A series of 30 horizontal dotted lines for writing.

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)